

Risale-i Nur'da; İktiran



Uzarlarda bir tepe. İnanılmaz bir manzara. 1-2 yaşlarında küçük bir çocuk, koca bir kayayı tepenin zirvesine doğru taşıyor.

Normal şartlarda imkansız. Bu bir his yanılması olmalı! O büyüklükte bir kayanın bu küçük yavru tarafından taşınması akıl alır şey değil doğrusu! "Vardır bir açıklaması!" deyip geçilemeyecek kadar ilginç, garip bir olay. Tepeye doğru bir uzun yolculuk sonunda anlıyorum ki çocuğu ve kayayı, her ikisini de çocuğun babası olduğunu zannettiğim, 30-35 yaşlarında güçlü bir genç adam taşıyor. Çocuğun sadece kayaya eli değiyor, onun dışında kayanın taşınmasında en ufak bir dahli yok. Asıl taşıyan tepenin gerisinde kaldığı için görülmüyor.

Bu olay çevreme, varlıklara bakışımı ciddi anlamda sarsıyor. "Görmek" ne kadar dar ve kısır bir ölçü! Gördüğünle hüküm vermek ne kadar yanıltıcı! Hele gördüklerimiz uzakta ise bu görüntüye göre yorumlarımız, bu bakıştan çıkan sonuçlarla kainatı anlayışımız ne derece sağlıklı olabilir? Eğer uzun bir yolculukla tepeye ulaşmasaydım çocuğun kayayı nasıl taşıdığına dair yorumlara kalkışacaktım. Büyük ihtimalle de bunlar akla uygun yorumlar olacaktı. Zamanla benim alemimde olayın aslı haline dönüşecek yorumlar. Çocuğun kayayı "taşıyor" olabileceğine dair en ufak bir şüphe bile olmayacaktı. Çünkü kendi gözlerimle görmüştüm. Çocuk kayayı taşıyordu.

Tepeye ulaşmam, uzun yolculuk, olayın aslını çok değiştirdi. Çocuk ve kaya arasında "taşımak" fiilinin gereği olabilecek en ufak bir irtibat yoktu. Yalnızca dokunabilecek kadar yakındı. "Taşımak" fiili açısından çocuk ve kayanın arasının açılması "Taşıyan"ı ortaya çıkardı.

Sonra düşündüm ki, kainata bakışında da çocuk-kaya ilişkisine benzer yanılgıları çok yaşıyor olabilirim. Ağacı başında taşıyan tohum, kayaları delen kök, çeliği parçalayan su, sütü veren inek, "bin bir başlı kartalı taşıyan kanarya" ve dikkatle bakıldığında sebep-sonuç ilişkisi içinde işleyen her şey bu türden yanılgılarla iç alemime taşınmıştı.

Çocuk ve kayanın yan yana oluşu, çocuğun kayaya dokunabildiği mesafede bulunuşundan, yani iktirandan öte ilişkisi olmayan sebep ve sonuç, iç alemime, sebebin sonucu doğurduğu şekilde taşınmıştı. Oysa sebep ve sonucun çok uzağındaydım. Algıların genişlemesi ile yaklaşabildiğim ölçüde fark ettim ki, sebebin sonuca nispeti, çocuğun kaya karşısında taşıma acziyetinden çok daha zayıf. Ama iç alemine kazanmış sebep-sonuç ilişkisi o kadar derin ki, sebep ve sonucun arasını açmakta çok zorlanıyorum. Çocuk ve kayanın arası "taşımak" açısından açıldığında "taşıyan"ın ortaya çıkması gibi sebep ve sonuç arası iç alemimde bir açılrsa, eşya içinde "Rızık Veren," "Hayat Veren," "Taşıyan,"

“Sevdiren,” “Gizleyen,” “Açan,” “Seven,” “Parçalayan” gibi pek çok isim doğacak.

Ufukta kayayı çocuk taşıyor. Benim çocukla kaya bağlantısından (iktiranından), “taşıyan”ı çözmek için ufka doğru bir yolculuk yapmam gerekti. Sebep-sonuç iktiranını (birlikteliğini) çözüp, ikisinin arasını açmakla, ortalarından Esmâ-i İlahiyenin tulû etmesi, eşya ufuklarına yolculuğu gerektiriyor. Çok yakınımızda zannettiğimiz ama çok uzaklarda olan ve sebep sonucu taşıyormuş gibi gözüken ufuklara.